

TRIBUNAL DE JUSTICIA DE LAS COMUNIDADES EUROPEAS
SOUDNÍ DVŮR EVROPSKÝCH SPOLEČENSTVÍ
DE EUROPÆISKE FÆLLESSKABERS DOMSTOL
GERICHTSHOF DER EUROPÄISCHEN GEMEINSCHAFTEN
EUROOPA ÜHENDUSTE KOHUS
ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ ΤΩΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ
COURT OF JUSTICE OF THE EUROPEAN COMMUNITIES
COUR DE JUSTICE DES COMMUNAUTÉS EUROPÉENNES
CÚIRT BHREITHIÚNAIS NA gCÓMHPHOBAL EORPACH
CORTE DI GIUSTIZIA DELLE COMUNITÀ EUROPEE
EIROPAS KOPIENU TIESA

LUXEMBOURG

EUROPOS BENDRIJŲ TEISINGUMO TEISMAS
EURÓPAI KÖZÖSSÉGEK BÍRÓSÁGA
IL-QORTI TAL-GUSTIZZJA TAL-KOMUNITAJIET EWROPEJ
HOF VAN JUSTITIE VAN DE EUROPESE GEMEENSCHAPPEN
TRYBUNAŁ SPRAWIEDLIWOŚCI WSPÓLNOT EUROPEJSKICH
TRIBUNAL DE JUSTIÇA DAS COMUNIDADES EUROPEIAS
SÚDNY DVOR EURÓPSKÝCH SPOLEČENSTEV
SODIŠČE EVROPSKIH SKUPNOSTI
EUROOPAN YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIN
EUROPEISKA GEMENSKAPERNAS DOMSTOL

Wydział ds. kontaktów z mediami i informacji

KOMUNIKAT PRASOWY nr 50/05

2 czerwca 2005 r.

Opinia rzecznika generalnego w sprawie C-441/02

Komisja Wspólnot Europejskich / Republika Federalna Niemiec

ZDANIEM RZECZNIKA GENERALNEGO STIX-HACKL NIEMIECKA PRAKTYKA WYDALANIA OBYWATELI UNII PODLEGAJĄCYCH ODPOWIEDZIALNOŚCI KARNEJ NARUSZA PRAWO WSPÓLNOTOWE

Wprawdzie niemieckie prawo o cudzoziemcach odpowiada w znacznej mierze wymogom prawa wspólnotowego, niemniej jednak w praktyce, przynajmniej w pojedynczych przypadkach, wydalenie zarządza się automatycznie – tj. bez uwzględnienia okoliczności osobistych – dla celów odstraszenia oraz z naruszeniem prawa podstawowego do życia rodzinnego, jak również stwierdza się jego natychmiastową wykonalność bez badania, czy zachodzi taka konieczność.

Obywatelstwo Unii zasadniczo gwarantuje obywatelom Państwa Członkowskiego Unii Europejskiej prawo do przebywania w innym Państwie Członkowskim. Z uwagi na wysoką rangę przypisywaną swobodnemu przemieszczaniu się obywateli Unii – zgodnie z orzecznictwem Trybunału Sprawiedliwości Wspólnot Europejskich – nawet w przypadku obywateli Unii podlegających odpowiedzialności karnej niedopuszczalne jest automatyczne wydalenie, podczas którego nie uwzględnia się osobistego zachowania sprawcy ani zagrożenia, jakie stanowi on dla porządku publicznego.

Komisja Wspólnot Europejskich wniosła do Trybunału skargę przeciwko Republice Federalnej Niemiec, ponieważ jej zdaniem zarówno niemieckie prawo o cudzoziemcach, jak również niemiecka praktyka administracyjna w zakresie wydalenia obywateli Unii podlegających odpowiedzialności karnej naruszają prawo wspólnotowe. Komisja zarzuca istniejący jej zdaniem automatyzm wydalenia w przypadku skazania z tytułu czynu zabronionego bez uwzględniania osobistych okoliczności, wydalenie już z „prostych” względów bezpieczeństwa i porządku publicznego, uzasadnianie wydalenia skutkiem odstrasającym wobec innych cudzoziemców, niewystarczające uwzględnianie prawa podstawowego do poszanowania życia rodzinnego i zarządzanie natychmiastowej wykonalności w braku konieczności.

W dniu dzisiejszym rzecznik generalny Stix-Hackl przedłożyła swoją opinię w tej sprawie.

Zdaniem rzecznika generalnego niemieckie przepisy prawne zaskarżone przez Komisję – z jednym wyjątkiem – wystarczająco jasno transponują regulacje prawa wspólnotowego¹. Jedynie niemieckie uregulowanie dotyczące wydalania obywateli Unii, którym przysługuje prawo do czasowego pobytu, nie wskazuje wystarczająco jasno, że wydalenie może być uzasadnione względami porządku publicznego tylko i wyłącznie wtedy, gdy występuje rzeczywiste i wystarczająco poważne zagrożenie, które dotyka podstawowego interesu społeczeństwa, w związku z czym nie wystarcza samo skazanie z tytułu czynu zabronionego.

Rzecznik generalny Stix-Hackl wskazuje na to, iż zgodnie z najnowszym orzecznictwem Trybunału w zakresie prawa do pobytu nawet pojedynczy przypadek w praktyce administracyjnej może stanowić naruszenie prawa wspólnotowego, które może zostać stwierdzone przez Trybunał, jak w niniejszej sprawie, w postępowaniu zainicjowanym skargą o stwierdzenie uchybienia zobowiązaniom².

Komisja słusznie krytykuje niemiecką praktykę administracyjną – przede wszystkim w landzie Badenia-Wirtembergia –, zgodnie z którą obywatele Unii byli wydalani – przymusowo lub co do zasady przymusowo – z powodu prawomocnego skazania z tytułu czynu zabronionego na podstawie przepisu, który w takiej surowości miał zastosowanie jedynie do obywateli państw trzecich. Można wykazać, że doszło do tego co najmniej w jednym przypadku.

Ponadto niemieckie władze zajmujące się cudzoziemcami uzasadniały decyzje o wydaleniu obywateli Unii przynajmniej także skutkiem odstrasającym. Jednakże osoba zainteresowana nie może podważyć takiego uzasadnienia, gdyż powodem nie jest jej osobiste zachowanie, wobec czego jej ochrona jako obywatela Unii jest ograniczona w niedopuszczalny sposób.

Co więcej, wydalenie obywateli Unii – przynajmniej w jednym przypadku – zostało zarządzone bez zbadania proporcjonalności decyzji i bez uwzględnienia prawa podstawowego do poszanowania życia rodzinnego, zagwarantowanego w europejskiej Konwencji Praw Człowieka i chronionego przez prawo wspólnotowe. W innych przypadkach to prawo podstawowe nie zostało uwzględnione w wystarczający sposób. Wyważając to prawo podstawowe i interes utrzymania porządku publicznego, należy również wziąć pod uwagę okoliczność, iż obywatelowi Unii może przysługiwać prawo do pobytu i że w związku z tym powinny obowiązywać szczególnie ściśle określone przesłanki wydalenia.

Wreszcie, niemiecka praktyka administracyjna narusza prawo wspólnotowe w ten sposób, iż w różnych przypadkach władze zajmujące się cudzoziemcami zarządziły natychmiastową wykonalność nakazów wydalenia wobec obywateli Unii, nie badając, czy wydalenie było konieczne w tym znaczeniu, że oczekiwanie na zamknięcie zwykłej drogi sądowej nie było możliwe.

UWAGA: Opinia rzecznika generalnego nie wiąże Trybunału Sprawiedliwości. Zadanie rzeczników generalnych polega na przedkładaniu Trybunałowi, przy zachowaniu

¹ W szczególności dyrektywa Rady 64/221/EWG z dnia 25 lutego 1964 r. w sprawie koordynacji specjalnych środków dotyczących przemieszczania się i pobytu cudzoziemców, uzasadnionych względami porządku publicznego, bezpieczeństwa publicznego i zdrowia publicznego (Dz.U. nr 56, str. 850).

² Wyrok z dnia 14 kwietnia 2005 r. w sprawie C-157/03 Komisja przeciwko Hiszpanii (jeszcze niepublikowany w Zb.Orz.).

całkowitej niezależności, propozycji rozstrzygnięć prawnych w sprawach, które rozpatrują. Sędziowie Trybunału Sprawiedliwości Wspólnot Europejskich rozpoczynają właśnie rozpoznanie tej sprawy. Wyrok zostanie wydany w terminie późniejszym.

Dokument nieoficjalny, sporządzony na użytek mediów, który nie wiąże w żaden sposób Trybunału Sprawiedliwości.

Dostępne wersje językowe :

Pełny tekst opinii znajduje się na stronie internetowej Trybunału

<http://curia.eu.int/jurisp/cgi-bin/form.pl?lang=pl>

Tekst jest z reguły dostępny od godz. 12 CET w dniu ogłoszenia.

W celu uzyskania dodatkowych informacji, proszę skontaktować się z

panem Ireneuszem Kolowca

tel. (00352) 4303 2878 faks (00352) 4303 2053